

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobců: a) V. CH., narozená ...
 b) nezletilý M. CH., narozený ...
 c) nezletilá M. M.
 všichni zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem
 Kovářská 4, Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
 Odbor azylové a migrační politiky
 se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2019, čj. OAM-142/LE-LE05-VL16-2018, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobci se žalobou ze dne 31. 1. 2019 domáhají přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného (dále také „správní orgán“), kterým jim nebyla udělena

mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval důvody pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, existencí důvodů pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 cit. zákona a pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 cit. zákona, dále se zabýval důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a cit. zákona a konečně i existencí důvodů pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b cit. zákona. Dospěl přitom k závěru, že v případě žalobců není dán žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jak jsou předvídaný výše citovanými ustanoveními zákona o azylu.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

3. Žalobci namítli, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byli jako účastníci zkráceni na svých právech, proto rozhodnutí žalovaného napadli v celém rozsahu výroku. Navrhli, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
4. Žalobci mají zato, že správní orgán porušil § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 téhož zákona, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Porušil také § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, neboť nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nepřihlížel ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo. Porušil i § 52 správního řádu, neboť neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci, a ve svém odůvodnění neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu. Dále správní orgán porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, neboť žalobci mají zato, že splňují zákonné podmínky pro udělení azylu i pro udělení azylu z humanitárních důvodů a v případě návratu do země původu jim hrozí nebezpečí vážné újmy,
5. Žalobkyně jménem svým a svých dětí uvedla dále, že zejména nesouhlasí se závěrem, že jim v zemi nehrozí pronásledování, resp. vážná újma dle § 12 a § 14b (následně při jednání soudu zástupce žalobců opravil § 14b na § 14a) zákona o azylu, přičemž má za to, že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav věci, čímž konsekventně zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností a nezákonností. Z nedostatečně, resp. nesprávně, zjištěného stavu věci pak vyvodil nesprávné závěry o neexistenci azylově relevantního nebezpečí v zemi původu. Dle žalobkyně se správní orgán odchýlil od ustálené judikatury správních soudů týkající se přiměřené pravděpodobnosti pronásledování a vážného nebezpečí vzniku vážné újmy.
6. Za zásadní pochybení žalobkyně označila skutečnost, že žalovaný v napadeném rozhodnutí zcela nesprávně identifikoval její důvody pro podání žádosti. Uvedla, že v průběhu správního řízení jasně a konzistentně formulovala své obavy z návratu do vlasti. Celý život prožila v Doněcké oblasti Ukrajiny, která je nyní pod kontrolou separatistů podporovaných Ruskou federací. Žalobkyně obecně popisovala špatnou bezpečnostní situaci na tomto území související se stále probíhajícími boji, závažné bezpečnostní hrozby ze strany separatistické samosprávy a mizení lidí, včetně jejího nevlastního otce, který je autoritami Doněcké lidové republiky obviněn z terorizmu.

V souvislosti s tím popsala své obavy, že by mohla být rovněž zadržena a vyslýchána, příp. nucena k falešným obviněním proti němu, popř. by její nevlastní otec mohl být v souvislosti s její přítomností v Doněcku vydírán. Rovněž uvedla svou zkušenost s válečným konfliktem, kdy jejich dům byl zasažen výbušnou střelou. Popsala i své problémy s místními občany i ozbrojenci kvůli své proukrajinské orientaci. Jako hlavní důvod ke svému odchodu z vlasti, resp. zlomový bod, v kombinaci se vším uvedeným a faktem, že čekala dítě se svým současným druhem, označila incident, při kterém byl její druh unesen policií a následně odvečen separatistickými ozbrojenci na linii styku, tedy do oblasti bojových operací, kde byl podroben nuceným pracím. Na pokyn ozbrojenců musel pracovat na úpravách zákopů v zaminované oblasti. Nejdůležitější důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochrannou, tj. bezdůvodný únos druhu do bojové zóny na nucené práce v zaminovaném území však žalovaný zcela opomněl vzít v úvahu a chybně tedy identifikoval důvody, pro které žalobkyně, resp. žalobci, o mezinárodní ochranu žádali, přičemž správná detekce důvodů pro podání žádosti z výpovědi žadatele je naprosto zásadním předpokladem pro zjištění skutkového stavu a zejména posouzení, zda v daném případě existují či neexistují důvody pro udělení mezinárodní ochrany, tedy pro vydání zákonného a věcně správného rozhodnutí. Žalovaný tím požadavkům nedostál, čímž zatížil své rozhodnutí nezákonností a nepřezkoumatelností.

7. Žalobkyně dále uvedla, že ke zmíněnému únosu druhu a „trestu“ nucených prací došlo poté, co jej policejní hlídka zastavila při cestě do obchodu a on u sebe neměl doklad totožnosti. Žalovaný se tímto důvodem pro podání žádosti vůbec nezabýval, pouze odkázal na řízení o žádosti jejího druhu, bez toho, aby posoudil dopad jeho problémů na žádost žalobkyně.
8. Pokud jde o nebezpečí vyplývající z uvěznění či zmizení jejího otčima, žalovaný zcela chybně a bez opory ve spisovém materiálu uvádí, že otčím byl obviněn pro ekonomickou trestnou činnost. Argumentaci žalovaného, že by žalobkyně měla možnost podat proti případnému nepřístojnému postupu policejních orgánů stížnost, označil za absurdní, neboť radí žalobkyni, která se nacházela na území, které je pod kontrolou separatistů, aby se obrátila na ukrajinské státní orgány.
9. Žalobkyně má zato, že z její výpovědi jednoznačně vyplynulo, že se v případě návratu do Doněcké oblasti obává pronásledování a vzniku vážné újmy z důvodu uvěznění a vykonstruovaného obvinění jejího nevlastního otce, únosu a zavlčení jejího druhu na frontovou linii za účelem výkonu nucených prací a všeobecně neuspokojivé bezpečností situace. Druh žalobkyně se stal obětí svévole místních autorit a žalobkyně má odůvodněný strach z toho, že se tak stane znovu. Je tedy zřejmé, že má odůvodněný strach o jeho život, ale i o svou vlastní bezpečnost v situaci, kdy byl uvězněn a obviněn z terorizmu její nevlastní otec. Obává se tedy pronásledování a mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání a také vážné ohrožení života nebo jeho důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, tedy pronásledování dle ustanovení § 12 a vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu.
10. Dle žalobkyně nerespektoval žalovaný ustálenou judikaturu správních soudů týkající se otázky důkazního standardu a posouzení věrohodnosti výpovědi, kdy žadatel o mezinárodní ochranu má toliko povinnost přednést konzistentní a důvěryhodnou výpověď, a chce-li správní orgán žádost zamítnout, musí přednést důkazy o nevěrohodnosti výpovědi.

11. Žalobkyně nesouhlasila i s argumentací žalovaného o účelovosti žádosti z důvodu jejího podání až po opětovném přicestování do České republiky, a znovu upozornila na nesprávnou detekci důvodu její žádosti s poukazem na zmíněný nejzávažnější incident, který byl posledním impulsem pro opuštění vlasti a ke kterému došlo 24. 7. 2018.
12. Žalobkyně, resp. žalobci, nesouhlasili ani se stanoviskem žalovaného, že se mohli vyhnout riziku pronásledování a vzniku vážné újmy využitím institutu vnitřního přesídlení. Žalovaný se zabýval toliko a pouze formální možností vnitřního přesídlení, nikoliv možností faktickou, přičemž možnost tohoto přesídlení vůbec nezkoumal v souladu s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu ve vztahu k individuálnímu případu žalobců. Nepravdivé je přitom tvrzení žalovaného, že žalobkyně neuvedla žádné objektivní překážky vnitřního přesídlení. Žalobkyně uvedla, že se o něj pokusila v roce 2014 a 2015, nicméně tento pokus selhal kvůli nemožnosti sehnat ubytování. Její pokus o přesídlení tedy ztroskotal na faktických překážkách, které však správní orgán nevzal v úvahu a jimiž se nezabýval. K možnosti vnitřního přesídlení žalobkyně poukázala na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2017, čj. 32 Az 8/2016-45, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. června 2018, čj. 4 Az 26/2017-50, a poukázala i na další zdroje, které se možností vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny zabývají. Žalobkyně podotkla i to, že jako tehdy těhotná, a nyní dvojnásobná matka s dítětem ve věku kojence, je zvláště zranitelnou osobou.
13. Závěrem žalobci namítli, že se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí nevypořádal se s podstatnou částí podkladů pro vydání rozhodnutí, zejména přihlédl ke zprávám Human Rights Watch, Freedom House, Amnesty International a žalobkyní doloženým fotografiím a písemnostem s komentáři uzavřené skupiny na sociální síti.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek a setrval na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí, na které odkázal, a navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobkyně a informace o zemi původu. Má zato, že postupoval v souladu se zákonem o azylu i jednotlivými ustanoveními správního řádu.
15. Předně konstatoval, že žalobkyně jakékoliv politické přesvědčení popřela a v průběhu správního řízení ani neuvedla, že by se ve své vlasti jakkoliv politicky angažovala či měla jakékoliv potíže spojené s uplatňováním politických práv a svobod. V případě nezletilých dětí žalobkyně je uplatňování politických práv objektivně nemožné již s ohledem na jejich věk. Žalobkyně rovněž neuvedla žádné skutečnosti, které by vedly k závěru, že by byla ona sama nebo její nezletilé děti na Ukrajině vystaveny jakémukoliv jednání přiřaditelnému pojmu pronásledování ve smyslu zákona o azylu.
16. K aktuální situaci na Ukrajině žalovaný uvedl, že bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Doplnil, že si je vědom probíhajících ozbrojených střetů mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v části Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině. Dle Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) panuje pro civilní obyvatelstvo na územích ovládaných nevládními subjekty a podél kontaktní linie špatná bezpečnostní situace, tamní obyvatelé jsou omezováni na svých lidských právech a existují problémy s dostupností základních služeb, pitné vody a léků, avšak z uvedeného

je patrné, že nepříznivá situace postihuje především osoby žijící v oblastech konfliktu. S odkazem Informaci OAMP ze dne 14. 9. 2018 se bezpečnostní situace na Ukrajině relativně uklidnila a nadále zůstává klidná. Podle vládních i nevládních výročních zpráv nedocházelo ani v roce 2016, ani v roce 2017 k bezpečnostním incidentům v žádné z dalších ukrajinských oblastí kromě oblasti Luhanské a Doněcké. Žalovaný v tomto směru odkázal i na všeobecně známé a dostupné informace, podle kterých se potvrzuje, že situace se na Ukrajině zřetelně posunula k lepšímu a takový závěr plyne i z mnoha soudních rozhodnutí. Žalovaný připomněl, žalobkyně sice pochází z Doněcké oblasti, ale jak sama uvedla, se svým nezletilým synem a přítelem oblast opustili a může tak využít institutu vnitřního přesídlení a usadit se se svými nezletilými dětmi a přítelem ve kterékoliv z 22 bezpečných oblastí Ukrajiny nacházejících se pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády, proklamujících vládu demokracie a práva a zhoršená bezpečnostní situace se jich tak nijak netýká.

17. Žalovaný uzavřel, že po zhodnocení výpovědi žalobkyně o okolnostech jejího pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jejích hlavních motivů k odchodu z vlasti a obstaraných a v samotném rozhodnutí citovaných podrobných aktuálních informačních pramenů nedospěl k závěru, že by žalobkyni v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Ke stejnému závěru dospěl žalovaný na základě shora uvedeného rovněž i v případě jejich nezletilých dětí.

IV. Replika žalobců na vyjádření žalovaného

18. Žalobci setrvali na důvodnosti žaloby a znovu vyslovili nesouhlas s názorem žalovaného, že v jejich případě bylo možné využít vnitřního přesídlení, a shrnuli, že dle ustálené judikatury pro přezkoumatelné odůvodnění rozhodnutí nepostačuje pouze konstatování formálních možností vnitřního přesídlení, správní orgán se musí zabývat jeho faktickou možností a dostupností, a to ve vztahu k individuálnímu případu žadatele. V případě žalobců se tak nestalo, a proto je rozhodnutí žalovaného v rozporu s touto judikaturou a jako takové je nepřezkoumatelné a nezákonné.
19. Žalobci dále uvedli, že v žalobě odkázali na mnoho objektivních zdrojů, ze kterých vyplývá, že ukrajinským vnitřním uprchlíkům není ze strany státu poskytována taková pomoc, která by naplňovala kritéria možnosti vnitřního přesídlení obsažená v citované judikatuře, přičemž přístup obyvatelstva k vnitřním uprchlíkům je spíše negativní a tito se na denní bázi setkávají s diskriminací a vykořisťováním, přičemž jejich příjem je často pod hranicí státem stanoveného životního minima. Žalobci odkázali i na další zdroje, které potvrzují důvodnost jejich obav, a k otázce hodnocení podmínek vnitřní ochrany poukázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, čj. 4 Azs 99/2007-93. Dle žalobců veškeré informace citované a odkazované v žalobě i v této replice prokazují v korelaci s jejich azylovým příběhem tvrzení o nemožnosti vrátit se do oblasti Doněcku a zároveň o nemožnosti vnitřně přesídlit na území Ukrajiny, protože by takové přesídlení znamenalo extrémní zhoršení sociálního a ekonomického postavení celé rodiny v důsledku neexistence zázemí, nedostatečné podpory a všudypřítomné diskriminace.

V. Jednání před soudem

20. Při jednání soudu konaném dne 20. 2. 2020 setrvaly obě strany sporu na svých argumentech a procesních návrzích.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen “s. ř. s.”). Po projednání věci dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
22. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobkyně jménem svým a svého nezletilého syna podala dne 6. 8. 2018 žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany v České republice. Dne 8. 8. 2018 poskytla údaje k podané žádosti, kdy za důvody žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že jejímu partnerovi začali vyhrožovat, že ho vezmou do armády tzv. Doněcké národní republiky (dále také jen „DNR“), má strach být v DNR v té situaci, stále se tam střílí a bojuje a má strach i o svého syna. Uvedla i to, že proti partneru matky podnikají orgány DNR různé kroky, aby získali jeho majetek. Dne 12. 10. 2018 podala žalobkyně žádost o mezinárodní ochranu i za svou novorozenou dceru, která se narodila dne 3. 10. 2018 v České republice.
23. Dne 15. 8. 2018 byl se žalobkyní proveden pohovor. Při něm uvedla, že téměř celý život žila v Doněcku, kde žije i její matka a bratr. Má i nevlastní sestru, kterou však z Doněcka matka odvezla kvůli problémům se zatčením otce (tj. otčíma žalobkyně), neboť ten byl v Doněcku uvězněn (v červnu nebo červenci 2018) a obviněn z terorismu, protože spolupracoval s ukrajinskou stranou. Dle žalobkyně je situace v Doněcku taková, že když má někdo více peněz, bývá z něčeho obviněn, aby mu mohl být zabaven majetek, který pak připadne do správy DNR. Uvedla, že všem jeho blízkým bylo řečeno, aby všichni, kdo ho znají, odjeli. Žalobkyně vysvětlila, že by zatkli někoho jemu blízkého a pak by otčíma za pomoci vyhrožování nutili, aby se k něčemu přiznal. K dotazu správního orgánu uvedla, že se o tom, že mají všichni odjet, dozvěděla před svým odjezdem z vlasti, že jí to řekla babička, kterou informoval nějaký známý, sama ho nezná. K dotazu správního orgánu dodala, že sama neužívá žádný majetek, který patří nebo patřil otčímovi, že je ale ohrožena jeho stíháním, neboť by třeba mohla být vzata za rukojmí a otčím by mohl být nucen k přiznání se k něčemu, co nespáchal, nebo by ona mohla být nucena, aby jej z něčeho obvinila. Neví však o tom, že by ke konkrétnímu nátlaku na rodinu otčíma již došlo, neboť s nimi není ve styku. Dále žalobkyně popsala obecně špatnou bezpečnostní situaci na území Doněcka související se stále probíhajícími boji, závažné bezpečnostní hrozby ze strany separatistické samosprávy a mizení lidí (tj. včetně jejího otčíma, který je autoritami Doněcké republiky obviněn z terorismu). Rovněž uvedla svou zkušenost s válečným konfliktem, kdy jejich dům byl zasažen výbušnou střelou. Popsala i své problémy s místními občany i ozbrojenci kvůli své proukrajinské orientaci. Na dotaz, kdy se rozhodla opustit Doněck, uvedla, že to byl incident, při kterém byl její druh unesen policií a následně odvečen separatistickými ozbrojenci na linii styku, tedy do oblasti bojových operací, kde byl podroben nuceným pracím a kde na pokyn ozbrojenců musel pracovat na úpravách zákopů v zaminované oblasti. K možnosti vnitřního přesídlení žalobkyně uvedla, že když začala válka, tak přemýšlela o přestěhování, ale problém byl vždy s ubytováním, protože lidi z Doněcka nikdo ubytovat nechce. Pokoušela se o to v roce 2014 a 2015, potom už ne, protože lidé z Doněcka byli akceptováni stále méně. Uvedla, že se pokoušela zajistit ubytování osobně, vyptávala se lidí. V kontaktu s oficiálními ukrajinskými orgány byla pouze

ohledně vyřízení cestovního dokladu pro syna a zajištění kopie rozhodnutí soudu o rozvodu. V souvislosti s možným přesídlením však s ukrajinskými orgány v kontaktu nebyla, přičemž uvedla, že nikdo tam s ničím nepomůže, možná jen za nějaký úplatek. Žalobkyně k dotazu správního orgánu potvrdila, že sama žádné potíže se stáními orgány Ukrajiny ani samosprávou Doněcké republiky nikdy neměla. Snaží se totiž vyhýbat situacím, které by nějaký konflikt vyvolaly. V případě návratu na Ukrajinu se obává i toho, že by jejího syna v „ukrajinské“ části obtěžovaly a šikanovaly děti, které by jej obviňovaly z toho, že je separatista, a z věcí, kterým nerozumí. Před tím jej chce chránit. V případě návratu do Doněcka se obává i problémů kvůli potížím svého druhu.

24. Ve správním spise jsou dále založeny listiny, které pro své rozhodování shromáždil žalovaný, a to Zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině v období 16. srpna až 15. listopadu 2017 ze dne 2. února 2018, Výroční zpráva Freedom House – Ukrajina ze dne 5. února 2018, Výroční zpráva Human Rights Watch 2018 ze dne 21. února 2018, Výroční zpráva Amnesty International 2018 – Stav lidských práv ve světě – Ukrajina ze dne 22. března 2018, Informace MZV ČR č. j. 107283/2017-LPTP ze dne 25. července 2016, Informace MZV ČR č. j. 110372/2018-LPTP ze dne 15. května 2018 a Informace OAMP – Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 14. září 2018.
25. S podklady pro rozhodnutí ve věci byla žalobkyně seznámena ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu dne 6. 11. 2018. Při něm uvedla, že oficiální zdroje nikdy neřeknou, jak je to ve skutečnosti, vždy mnoho informací zatají. Skutečnou situaci mohou potvrdit pouze lidé, kteří v dané oblasti konkrétně žijí. Následně doložila fotografie dokumentující stav jejich zničeného domu v Doněcku, komentáře uzavřené skupiny na sociální síti o tom, jak se informují o situaci v Doněcku a Výnos prezidenta Ukrajiny ze dne 26. 11. 2018 o zavedení válečného stavu (stanného práva) na Ukrajině.
26. Předmětem soudního přezkumu v projednávané věci je rozhodnutí, kterým žalovaný dospěl k závěru, že u žalobkyně a jejich dvou nezletilých dětí není dán žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu.
27. Krajský soud na úvod předesílá, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, čj. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, čj. 2 Afs 37/2012-47; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
28. Úvodem je nutno ještě uvést, že žalobci v souvislosti s některými žalobními námitkami namítli i nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud se proto nejprve zabýval touto otázkou.
29. Nutno konstatovat, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-76). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztahovat jej i na případy, kdy se správní orgán podstatou námítky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí

nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Jak je už i shora uvedeno, správní orgány nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Krajský soud v daném případě neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí trpělo vadami zakládajícími jeho nepřezkoumatelnost. Důvody, které žalovaného vedly k jeho závěrům, jsou z odůvodnění napadeného rozhodnutí seznatelné. Žalovaný vylíčil konkrétní skutkové okolnosti, o něž své rozhodnutí opřel, uvedl úvahy, kterými se řídil při posouzení věci, a popsal závěry, ke kterým na základě těchto úvah dospěl.

30. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
31. Důvody udělení azylu upravuje zákon o azylu v ustanovení § 12 tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
32. Krajský soud po prostudování správního spisu a projednání věci přezkoumal napadené rozhodnutí z pohledu žalobních námitek a ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobkyně (ani její nezletilé děti) nebyli v zemi svého původu pronásledováni ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobkyně žádné skutečnosti o tom, že by vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod na Ukrajině, za kterou by byla nějakým způsobem postihována, ani neuváděla. Z její výpovědi zcela jasně vyplynulo, že není členem žádné politické strany nebo organizace a politicky se nikdy neangažovala. Výslovně prohlásila i to, že na Ukrajině neměla se státními orgány nikdy žádné problémy.
33. Krajský soud souhlasí i se závěrem, že žalobkyní uváděné důvody žádosti o mezinárodní ochranu nelze hodnotit ani jako důvodné obavy z pronásledování z azylově relevantních důvodů, jak jsou uvedeny shora pod písm. b) shora cit. ustanovení § 12 zákona o azylu. To žalovaný dostatečně odůvodnil na straně 9 až 11 napadeného rozhodnutí. Nutno přisvědčit tomu, že žalobkyně žádné problémy, které by souvisely s rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo politickým přesvědčením jejím a jejích nezletilých dětí, pro které by měli mít odůvodněný strach z pronásledování, neuvedla. Žalovaný se v této části odůvodnění vyjádřil i k bezpečnostní situaci na Ukrajině (strana 9 rozhodnutí) a konstatoval, že současnou bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze považovat za důvod pro dělení azylu, byť žalobce pochází z problematické oblasti Doněcka, neboť dle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků (New York 1967) vydané UNHCR v Ženevě

v září 1979, nejsou osoby, které byly donuceny opustit svou vlast na základě ozbrojeného národního nebo mezinárodního konfliktu, považovány za uprchlíky. S odkazem na jím shromážděné dokumenty (citovány shora) žalovaný uvedl, že si je vědom probíhajících ozbrojených střetů mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v Doněcké oblasti na Ukrajině, nicméně ve zbytku země je situace klidná a občané Ukrajiny své případné aktuální problémy řeší přestěhováním se v rámci země. Žalovaný posuzoval i žalobkyní uváděné možné problémy související s trestním stíháním jejího otčima, k čemuž konstatoval, že žalobkyně o žádné diskriminaci její osoby ze strany příslušných vyšetřovacích orgánů nehovořila.

34. Krajský soud k tomu dodává, že žalobkyně nehovořila ani o žádném konkrétním nátlaku na nynější rodinu otčima a dokonce ani o žádném zájmu o žalobkyni samotnou či její rodinu. Nutno poznamenat, že v případě tvrzení o odůvodněnosti strachu z pronásledování pro spřízněnost s určitou osobou, která má problémy (v tomto případě s otčímem zatčeným v Doněcku), musejí mít taková tvrzení žadatele konkrétní podobu, např. o poznatcích, že se o žadatele příslušné orgány již zajímají či by se měly na základě konkrétní skutečnosti zajímat. Rozhodně neplatí, že by obecně hrozilo nebezpečí z pronásledování každému rodinnému příbuznému či jinak spřízněnému takové osoby.
35. Nutno připomenout, že mezinárodní ochranu ve formě azylu lze udělit pouze osobě, která byla v zemi původu pronásledována ze strany tamních státních orgánů pro své politické aktivity, nebo má v případě svého návratu do země původu odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, národnosti, pohlaví, náboženství či příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů. Pronásledování z důvodu politických názorů implikuje, že žadatel zastává názor, který se stal předmětem pozornosti úřadů. V případě žalobkyně však tyto důvody shledat nelze. V této souvislosti lze poukázat rovněž na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, čj. 6 A 709/2001, který uvedl, že *„azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým, těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána.“*
36. Krajský soud tedy po posouzení případu žalobců uzavírá, že důvody, které žalobkyně uvedla jako ty, pro které ona a její nezl. syn opustili svou vlast, nelze kvalifikovat jako azylově relevantní ve smyslu § 12 písm. a) ani písm. b) zákona o azylu.
37. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny) a dle § 14 (humanitární azyl) zákona o azylu. V tomto směru žalobci vůči napadenému rozhodnutí žalovaného žádné konkrétní námitky, a to zejména ve vztahu k humanitárnímu azylu, ač je uveden ve výčtu ustanovení, dle kterých měla být žalobcům udělena mezinárodní ochrana, nevznegli.
38. Žalobci v žalobě v podstatě bez rozlišení namítali, že splňují podmínky jak dle ustanovení § 12 zákona o azylu (k tomu viz shora), tak i podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona.
39. Doplňková ochrana ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen

do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

40. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování.
41. Žalovaný se odůvodnění neudělení doplňkové ochrany věnoval na stranách 14 až 17 napadeného rozhodnutí. V odůvodnění této části rozhodnutí vycházel jak z informací sdělených žalobkyní, tak z informací získaných v průběhu správního řízení. Ty lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a žalovaný se vypořádal s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobcům hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není, přičemž správně uvedl, že článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání je nutno ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva vykládat tak, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení článku 3 zmíněné úmluvy. Aby bylo možné pokládat trest za ponižující a aplikovat na něj zmíněný článek 3, musí ponížení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Takové nebezpečí přitom lze shledat pouze tam, kde hrozí reálně a bezprostředně, nikoliv tam, kde nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat.
42. Z pohledu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu je nutno konstatovat, žalobci neuvedli a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobcům mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť Ukrajina patří mezi státy, které trest smrti zrušily pro všechny trestné činy.
43. Žalovaný se vypořádal s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu), když mimo jiné přiléhavě poukázal na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle které pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by doprovodné ponížení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Takové nebezpečí přitom lze shledat pouze tam, kde hrozí reálně a bezprostředně, nikoliv tam, kde nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Žalovaný uvedl, že nic nenásvědčuje tomu, že by žalobcům po návratu do vlasti hrozilo nebezpečí mučení nebo

nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, žalobkyně nikdy nebyla trestně stíhána, neměla problémy s ukrajinskými státními či bezpečnostními složkami ani s doněckou samosprávou. Žalovaný se vypořádal i s otázkou, zda by žalobcům mohla hrozit nějaká újma v souvislosti s tím, že se navrací ze zahraničí jako neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu. Poukázal zejména na zprávu MZV ČR ze dne 15. 5. 2018, ze které vyplývá, že nejsou známy žádné případy postihu takových osob a že nečelí větším problémům, než ostatní občané Ukrajiny. Krajský soud se tak ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobcům v případě návratu do vlasti hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, ani ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech, nehrozí.

44. Pokud jde o důvod pro udělení doplňkové ochrany kvalifikovaný v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, zabýval se žalovaný dostatečně i tímto důvodem. Konstatoval, že bezpečnostní situace na Ukrajině se v roce 2015 relativně uklidnila, pouze situace na východě Ukrajiny je stále napjatá, přičemž podle vládních i nevládních výročních zpráv nedocházelo v roce 2015 až 2017 k bezpečnostním incidentům jinde než v Luhanské a Doněcké oblasti. Žalovaný nijak nezpochybňoval existenci ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, avšak hrozbu vážné újmy z tohoto důvodu posoudil ve smyslu třístupňového testu ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, čj. 5 Azs 28/2008-68) tak, že žalobcům v případě návratu do vlasti nehrozí vážné a individuální ohrožení života z důvodu svévolného násilí, neboť na Ukrajině nejde o tzv. „totální konflikt“ a žalobci mají možnost usídlit se v jiné části Ukrajiny nezasažené konfliktem. Na základě shromážděných zpráv konstatoval, že možnosti stěhování v rámci Ukrajiny jsou standardní, vyjma oblastí, kde probíhají boje, přičemž úřední omezení v tomto směru neexistují. Žalovaný tedy neopomenul skutečnost, že Doněcká oblast, z níž žalobkyně a její nezl. syn pocházejí, je jednou ze dvou oblastí, která je zasažena ozbrojeným konfliktem, a touto otázkou se zabýval na straně 16 napadeného rozhodnutí.
45. Krajský soud v tomto směru poukazuje i na judikaturu Nejvyššího správního soudu k bezpečnostní situaci na Ukrajině, v níž tento soud opakovaně uvedl, že „na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015 čj. 7 Azs 265/2014-17, či usnesení ze dne 25. 3. 2015, čj. 3 Azs 259/2014-26). Na tyto své závěry odkazuje Nejvyšší správní soud i ve svých pozdějších rozhodnutích, z čehož lze dovodit, že ani aktuální hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině Nejvyšším správním soudem nedoznalo žádných změn. Krajský soud proto uzavírá, že důsledky předmětného konfliktu na východě Ukrajiny nelze pokládat ve vztahu k žalobcům za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
46. Krajský soud má proto zato, že v případě žalobců nebylo prokázáno ani naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
47. Přisvědčit musí krajský soud i závěru žalovaného, že vycestování žalobců není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 písm. d/ zákona o azylu).

48. Pro úplnost lze poznamenat, že ustanovení § 14b zákona o azylu upravuje doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny. V tomto směru však žalobce žádné důvody neuváděl a žalobní námitky nevznsl.
49. K žalobním námitkám krajský soud dále uvádí, že není pravdou, že by žalovaný zcela nesprávně identifikoval důvody žalobců pro podání žádosti a že by pominul incident ze dne 24. 7. 2018 (tj. třídní zadržení policií druhá žalobkyně). Žalovaný jako tvrzené důvody žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany jmenoval obavu ze situace a ozbrojeného konfliktu v DNR, výhrůžky partnerovi (druhovi) žalobkyně, obavu z možných problémů v souvislosti s trestním stíháním bývalého partnera matky, nevoli ze strany občanů v ostatních částech Ukrajiny i tvrzení, že by mohly být šikanovány děti žalobkyně (viz strana 7 napadeného rozhodnutí). Nutno připomenout, že sama žalobkyně incident se zadržením jejího druhá policií v žalobě nazývá jako „zlomový bod“ v kombinaci s ostatními okolnostmi. Žádný z těchto jednotlivých důvodů žalovaný neopomněl, přičemž pokud jde konkrétně o konflikt druhá žalobkyně, ke kterému došlo dne 24. 7. 2018, k tomu na straně 9 uvedl, že jeho problémy ve vlasti se zabývá v samostatném správním řízení o jeho vlastní žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Bylo by jisté nadbytečné rozhodnutí o žádosti druhá žalobkyně (a jeho odůvodnění) v celém rozsahu citovat i v rozhodnutí týkajícím se žalobkyně a jejích dětí. Krajský soud by si však dovedl představit uvedení stručného závěru týkajícího se předmětného incidentu z něj a považoval by to i za vhodné. Při soudním jednání soud ze zmíněného rozhodnutí týkajícího se druhá žalobkyně ověřil, že ani jím tvrzené důvody pro udělení mezinárodní ochrany nebyly shledány relevantními z pohledu zákona o azylu. V rozhodnutí týkajícím se druhá žalobkyně se žalovaný tímto incidentem (tj. jeho třídním zadržením policií, kdy po tuto dobu byl nucen k pracím v bojové oblasti) zabýval dostatečně, přičemž v této souvislosti zcela oprávněně poukázal na to, že žalobce měl využít k řešení svých problémů prostředky ochrany v zemi původu (když měl podezření na jednání vlivného důstojníka separatistické armády), či využít možnosti institutu vnitřního přesídlení (k tomu, stejně jako i u žalobců viz níže).
50. Na žalovaným vyslovené závěry neměla vliv ani nepřesnost, na kterou žalobkyně poukazovala, tj. že uvedl, že otčím žalobkyně byl obviněn pro ekonomickou trestnou činnost. Konkrétní důvod samotného obvinění otčíma žalobkyně totiž v dané věci nehraje žádnou roli. Podstatné bylo posouzení možného ohrožení žalobkyně a její rodiny v důsledku jeho zatčení v DNR. Jak již krajský soud uvedl shora, žalobkyně však nehovořila o žádném konkrétním nátlaku na nynější rodinu otčíma a ani o žádném nátlaku či zájmu o žalobkyni samotnou či její rodinu. Rozhodně neplatí, že by hrozilo nebezpečí z pronásledování každému rodinnému příbuznému takové osoby a žalovaný zcela správně nenaznal, že by ze samotného tvrzení žalobkyně o spřízněnosti s osobou, která má v Doněcku problémy (tj. s jejím otčímem), bylo možné dovodit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.
51. Ani argumentaci žalovaného, že by se žalobkyně v případě, že by došlo k nepřístojnému jednání ze strany příslušných orgánů, měla obrátit se žádostí o pomoc na ukrajinské státní orgány a bezpečnostní složky, nepovažuje krajský soud za absurdní, jak namítala žalobkyně. Žalovaný přece žalobkyni neradí, aby se obracela na orgány ovládané separatisty. Nelze totiž zapomínat, že dostupnost ochrany ze strany orgánů země původu je třeba posuzovat v kontextu celé země, nikoli jediné oblasti. S uvedeným pak úzce souvisí i otázka přesídlení žalobců do bezpečné oblasti Ukrajiny, když žalovaný

opakovaně uvedl, že žalobci mohli tento institut využít. Žalobci s tím nesouhlasí a namítají, že žalovaný možnost vnitřního přesídlení nezkoumal v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu ve vztahu k jejich individuálnímu případu.

52. Vzhledem k tomu, že ozbrojený konflikt probíhá právě v regionu, z nějž žalobkyně a její nezl. syn pocházejí (v Doněcké oblasti), je nutné posoudit, zda mohou nalézt účinnou ochranu v jiné části země. Možnost „vnitřní ochrany“ (tj. „vnitřního přesídlení“) je upravena v § 2 odst. 7 zákona o azylu a v čl. 8 kvalifikační směrnice. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je při posuzování možnosti vnitřní ochrany nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení. Právě uvedené lze shrnout do následujících čtyř kritérií, které je třeba hodnotit při zvažování aplikace daného institutu: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navracení do původní oblasti; a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, čj. 4 Azs 99/2007-93, a ze dne 28. 7. 2009, čj. 5 Azs 40/2009-74).
53. Žalovaný na základě shromážděných zpráv konstatoval, že možnosti stěhování v rámci Ukrajiny jsou standardní a popsal legislativu upravující postavení vnitřně vysídlených osob. Připustil, že situace vnitřně přesídlených osob na Ukrajině je složitá a že tyto osoby mohou pociťovat určité napětí ze strany obyvatel jiných částí Ukrajiny právě kvůli tomu, že pocházejí z východní Ukrajiny. Není ale pravda, že by jim ukrajinská vláda neposkytovala vůbec žádnou pomoc. Ukrajinská vláda spolupracuje s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalšími humanitárními organizacemi při poskytování ochrany a pomoci vnitřně vysídleným osobám či navracejícím se uprchlíkům, podporu jim poskytuje také občanská společnost a nevládní organizace. Žalobkyně je zdravou osobou v produktivním věku, která není odkázána na nějakou ve vlasti specializovanou či nedostupnou péči jiné osoby či instituce (a to ani její nezl. děti). Krajský soud tedy konstatuje, že o splnění prvních třech z výše citovaných kritérií podmiňujících aplikaci institutu vnitřní ochrany nelze mít žádných pochyb. Jiné části Ukrajiny jsou pro žalobce zcela jistě dostupné. Přesun do některé z těchto částí by byl účinnou ochranou před nebezpečím vážné újmy hrozícím v Doněcké oblasti, neboť ozbrojený konflikt se separatisty je omezen pouze na východní část Ukrajiny.
54. Zbývá tedy posoudit čtvrté kritérium, tj. zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Jako pomocné vodítko pro posouzení tohoto kritéria si lze dle Nejvyššího správního soudu položit následující otázku: *„Může žadatel o azyl, s ohledem na celkové poměry v zemi původu, vést relativně normální život, aniž by čelil nepřiměřeným obtížím? Odpověď na tuto otázku je následující: Pokud ne, není rozumné očekávat, že se tam daná osoba přestěhuje.“* Nejvyšší správní soud dále poukázal na potřebu zhodnotit úroveň respektování lidských práv v zemi původu žadatele s tím, že *„pokud respektování základních lidských práv, a zejména nederogovatelných lidských práv, je (v cílové*

části země) zjevně problematické, pak vnitřní přesídlení nemůže být považováno za rozumnou (uskutečnitelnou) alternativu. To však neznamená, že zbavení (ztráta) jakéhokoli občanského, politického, sociálního či hospodářského lidského práva v cílové části země původu bude automaticky znamenat vyloučení možnosti vnitřního útěku či přesídlení. Z praktického hlediska je třeba zhodnotit, zda-li práva, která nebudou respektována nebo chráněna jsou pro žadatele natolik zásadní, že zbavení těchto práv je natolik závažné, aby nebylo možné cílovou část země původu považovat za rozumnou alternativu“ (rozsudek čj. 4 Azs 99/2007-93).

55. Krajský soud po prostudování zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným konstatuje, že vnitřně přesídlené osoby se na Ukrajině potýkají s určitými potížemi, zejména při hledání ubytování či zaměstnání. Tyto potíže však dle názoru krajského soudu nejsou takové intenzity, aby nebylo možné považovat přestěhování z Doněcké oblasti do jiné části Ukrajiny za rozumnou alternativu. Právě uvedené platí obzvláště v případě osob, které nemají žádné zvláštní potřeby (tak jak je tomu i u žalobců). Ukrajinská vláda a další subjekty (nevládní organizace, mezinárodní humanitární organizace) se snaží přesídleným osobám v rámci svých možností finančně i jinak pomáhat. Zároveň nic nesvědčí tomu, že by přesídlené osoby čelily ve zvýšené míře například fyzickému násilí, či jiným obdobným zásahům do nederogovatelných lidských práv. Krajský soud si je samozřejmě vědom složité bezpečnostní i ekonomické situace na Ukrajině, na kterou se žalobkyně s nezletilými dětmi z lidsky pochopitelných důvodů vrátit nechťejí. Na druhou stranu však nelze přehlédnout, že na Ukrajině neprobíhá tzv. totální konflikt (viz výše) a ve vztahu k objektivně rizikové oblasti, z níž pocházejí, je zde reálná, přiměřená, rozumná a smysluplná možnost vnitřního přesídlení, kterou žalobkyně nevyvrátila ani argumentací, že přesídlení již neúspěšně zkusila. Nutno připomenout, že jí uváděná zkušenost je již z roku 2014 nebo 2015, přičemž uvedla, že tento pokus selhal kvůli nemožnosti obstarat si ubytování, že se ptala se lidí, ale ubytování nesehnala. V souvislosti s přesídlením však žádné ukrajinské úřady ani nekontaktovala. Pokud pak žalobci poukazovali na některé rozsudky krajských soudů konstatujících problémy s vnitřním přesídlením, nutno uvést, že v nich byla řešena převážně situace v době krátce po eskalaci konfliktu na Ukrajině, kdy situace nebyla nijak stabilizovaná. Pokud jde o novější rozsudky, např. citovaný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. června 2018, čj. 4 Az 26/2017-50, pak v něm byly skutkové okolnosti odlišné. Předně v něm šlo o situaci, kdy žadateli byla předchozím rozhodnutím udělena doplňková ochrana a nyní měla být posouzena změna těchto konkrétních důvodů pro prodloužení doplňkové ochrany, a dále v něm hrála roli individuální charakteristika konkrétního žadatele (nemožnost využití jeho majetku na Krymu, který tam musel zanechat, věk žadatele přesáhl 50 let, kdy takové osoby jsou samy o sobě z důvodu věku zaměstnavateli diskriminovány a je tak reálná obava o zaměstnatelnost žalobce). Navíc zmíněný rozsudek neprošel ani cestou jeho posouzení Nejvyšším správním soudem, neboť nebyla podána kasační stížnost.
56. Krajský soud připomíná, že podstatné je, jestli přesídlené osoby mají zajištěn alespoň minimální standard ochrany lidských práv. Určité nepohodlí, potíže, zásahy do hospodářských či sociálních práv atd. automaticky nevyklučují možnost vnitřního přesídlení. Ostatně také Nejvyšší správní soud dochází při hodnocení aktuální situace na Ukrajině k závěru o splnění podmínek pro aplikaci institutu vnitřní ochrany (viz např. usnesení ze dne 8. 8. 2018, čj. 10 Azs 80/2018-40, nebo usnesení ze dne 7. 3. 2019, čj. 10 Azs 261/2018-38). Nejvyšší správní soud již opakovaně konstatoval, že koncept vnitrostátní ochrany je vyjádřením subsidiarity mezinárodní ochrany. Žalobci tedy

primárně musejí využít možností vnitřního přesídlení (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Azs 3/2012).

57. Krajský soud považuje skutkový stav zjištěný žalovaným za dostatečný. Žalovaný při hodnocení možnosti vnitřního přesídlení vycházel ze shora uvedených informací, které se zabývají politickou a bezpečnostní situací na Ukrajině, stavem lidských práv na Ukrajině, případně se vyjadřují přímo k otázce vnitřního přesídlení a vnitřně přesídleným osobám. Nutno dodat, že zmíněné informace zpracované žalovaným vychází z velkého množství dalších zpráv o zemi původu zpracovaných rozličnými subjekty (Amnesty International, Freedom House, Human Rights Watch, Immigration and Refugee Board of Canada a další). Požadavky na podklady pro rozhodnutí žalovaného se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, podle kterého musí být užité podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, (4) transparentní a dohledatelné. Krajský soud je toho názoru, že podklady rozhodnutí, ze kterých žalovaný vycházel, tyto požadavky splňují. Neshledal tak, že by žalovaný nezjistil řádně stav věci a neopatřil si dostatečné podklady pro své rozhodnutí.
58. Žalobkyně v žalobě namítala rovněž to, že správnímu orgánu poskytla konzistentní a věrohodnou výpověď, kterou ten nijak nerozporoval, přitom však jí tvrzené obavy nevyvrátil. Dle žalobců žalovaný nerespektoval ustálenou judikaturu správních soudů, dle které má žadatel toliko povinnost přednést konzistentní a důvěryhodnou výpověď, a je pak povinností správního orgánu, chce-li žádost zamítnout, přednést důkazy o nevěrohodnosti výpovědi. K uvedené námitce je krajský soud nucen konstatovat, že se mýlí s podstatou věci. V posuzované věci nešlo o věrohodnost výpovědi žalobkyně, tu správní orgán opravdu nerozporoval, ale jí tvrzené skutečnosti a důvody vyhodnotil jako azylově nerelevantní. Žalobkyně se přitom mýlí, pokud se domnívá, že správní orgán může zamítnout žádost žadatele o mezinárodní ochranu jen v případě, že by shledal jeho výpověď nevěrohodnou. Takový závěr z judikatury správních soudů rozhodně neplyne.
59. Žalobkyně brojila i proti argumentaci žalovaného o účelovosti žádosti o mezinárodní ochranu z důvodu jejího podání až po opětovném přicestování do České republiky, a znovu upozornila na incident ze dne 24. 7. 2018, který byl posledním impulsem pro opuštění vlasti.
60. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný poukazoval mimo jiné na to, že žalobkyně a její nezl. syn podali žádost o udělení mezinárodní ochrany až v srpnu 2018, přestože zde žalobkyně byla již v únoru 2018. To uvedl v souvislosti s tím, že žalobkyně jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uváděla rovněž strach z ozbrojeného konfliktu v Doněcku, a žalovaný na to důvodně reagoval připomenutím toho, že když byla v České republice již v únoru 2018, tak zde byla v době ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Za situace, kdy žalobkyně byla v ČR před podáním žádosti o mezinárodní ochranu, pak žalovaný vcelku logicky dovozoval její snahu o legalizaci pobytu. Avšak jak vyplývá ze shora uvedeného, tato úvaha žalovaného nebyla důvodem pro zamítnutí žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany. I kdyby žalovaný zmíněnou úvahu v rozhodnutí nevyjádřil, výsledek ve věci by byl stejný.
61. Není pak pravdou, že by žalovaný v odůvodnění rozhodnutí pominul žalobkyni ve správním řízení předložené fotografie a písemnosti obsahující komentáře lidí na sociální síti o situaci v Doněcku. Učinil tak na straně 14 napadeného rozhodnutí. K tomu lze

dodat, že situaci a stav v Doněcku však žalovaný vůbec nezpochybňoval. Je zřejmé, že další důkazy v tomto směru tedy byly zcela nadbytečné.

62. Nutno znovu připomenout, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu.
63. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž dostatečně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), přičemž při hodnocení situace žalobce vycházel z aktuálních informací z více různých zdrojů, jak vyplývá z listin žalovaným shromážděných a založených ve správním spise.

VII. Závěr a náklady řízení

64. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
65. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 27. února 2020

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení. R. V.